

Na osnovu člana 11. tačka 8., člana 12. stav 1. tačka 20. i člana 13. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire („Službene novine Federacije BiH“, broj 39/98, 36/99, 33/04, 92/13 i 6/17), člana 230. stav 3. i 238. stav 8. Zakona o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, broj 81/15), Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, na ----- sjednici održanoj dana ----- godine, donijela je

PRAVILA UPRAVLJANJA DIONIČKIM DRUŠTVIMA

ODJELJAK A. OPĆE ODREDBE I ZNAČENJE IZRAZA

Član 1.

(sadržaj Pravila)

Ovim pravilima bliže se uređuju standardi upravljanja dioničkim društvima koji se odnose na rad, izbor i razrješenje organa društva, obaveze i odgovornosti ovih organa i njihovih članova u upravljanju društvom i vođenju poslovanja društva, prava i obaveze dioničara i drugih lica koja imaju interes u društvu.

Član 2.

(značenje izraza)

Pojedini izrazi, u smislu odredaba ovih pravila, imaju sljedeće značenje:

- a) standard upravljanja dioničkim društvima predstavlja normu postupanja ili ponašanja u upravljanju dioničkim društvom;
- b) otvoreno i zatvoreno dioničko društvo je privredno društvo iz člana 105. Zakona o privrednim društvima (u daljem tekstu: ZPD);
- c) efikasno i pravilno upravljanje dioničkim društvom je upravljanje dioničkim društvom koje omogućava svakom zainteresovanom licu da planira i predstavi svoje interese i ciljeve i omogućava da procijeni ponašanje drugog;
- d) lični interes označava lični direktni ili indirektni finansijski ili ekonomski interes pojedinog fizičkog lica ili povezanih fizičkih lica iz člana 3. Zakona o tržištu vrijednosnih papira („Službene novine Federacije BiH“, broj 85/08, 109/12, 86/15 i 25/17);
- e) povezana društva su društva iz čl- 51.- 59. ZPD- a;
- f) učesnici u dioničkom društvu (u daljem tekstu: društvo) su dioničari, članovi uprave i nadzornog odbora, nosioci materijalnih interesa i druga zainteresovana lica;
- g) nosilac materijalnih interesa označava fizičko ili pravno lice koje ima materijalni interes u društvu, kao što su zaposlenici i dr;
- h) sukob interesa označava slučajeve kada lični interes u vezi sa nekim poslom može uticati na lice tako da djeluje ili raspolaže tim poslom na način koji nije u najboljem interesu dioničkog društva i njegovih dioničara;
- i) institucionalni investitor je pravno lice iz člana 2. tačka i) Zakona o tržištu vrijednosnih papira;
- j) povezana lica su lica iz člana 3. Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

ODJELJAK B. PRIMJENA, CILJEVI I NAČELA

Član 3.

(primjena)

(1) Odredbe u ovim Pravilima su formulirane tako da sadrže preporuke i sugestije, kao i norme koje su obavezujuće i po kojima su dužni postupati svi na koje se odnose, jer proizlaze ili se zasnivaju na zakonima i drugim propisima.

(2) Za preporuke i sugestije u tekstu Pravila koriste se riječi „može“ i sl.

(3) Kod obvezujućih normi u tekstu Pravila koriste se riječi „dužan“, „ne smije“ i sl.

(4) Ukoliko društvo nije primjenjivalo preporuke i sugestije iz ovih pravila dužno je da to naznači u izvještaju o godišnjem poslovanju i da navede razloge za to.

Član 4. (ciljevi)

Cilj ovih pravila je da, pored zakona i drugih propisa, omogući:

- a) zaštitu investitora;
- b) efikasno i pravilno upravljanje dioničkim društvom;
- c) efikasno korištenje resursa i uspostavu odnosa među učesnicima u dioničkom društvu radi zaštite investitora i svih zainteresovanih lica.

Član 5. (načela upravljanja)

(1) Upravljanje društvom predstavlja, u skladu sa zakonom i drugim propisima, mehanizam ili sistem kojim se društvo vodi i u kojem različiti učesnici u društvu predstavljaju svoje interese i u uzajamnoj su vezi.

(2) Upravljanje društvom treba se zasnivati na sljedećim načelima:

- a) ravnopravan tretman svih dioničara;
- b) uvažavanje prava nosilaca materijalnih interesa i poticanje saradnje između društva i nosilaca materijalnih interesa;
- c) osiguranje potpunog, pravovremenog i tačnog objavljivanja svih bitnih činjenica koje se tiču društva, uključujući finansijsko stanje, rezultate, vlasništvo i upravljanje društvom;
- d) osiguravanje tačnih, relevantnih i potpunih informacija za organe i o organima društva;
- e) ispunjavanje uslova odgovornosti, profesionalnosti i nezavisnosti od strane članova organa društva i vanjskog revizora;
- f) ravnopravan i blagovremen pristup informacijama;
- g) zaštitu od zloupotreba na osnovu povlašćenih informacija;
- h) sprečavanje i objavljivanje sukoba interesa.

Član 6. (prava učesnika u upravljanju)

(1) Dioničari imaju pravo na upravljanje dioničkim društvom učešćem i glasanjem na skupštini dioničara, pravo na pravovremeno i redovno dobijanje relevantnih informacija o društvu, uključujući i pravo pristupa pravnim aktima i drugim dokumentima i informacijama društva, pravo na dio dobiti društva, pravo na slobodno raspolaganje dionicama, pravo na sigurnu i brzu registraciju vlasništva na dionicama, pravo da biraju i budu birani u organe društva, pravo na sudsku zaštitu i druga prava predviđena zakonom, drugim propisima i ovim pravilima.

(2) Prava nosilaca materijalnih interesa uključuju pravo na blagovremene i pouzdane informacije o poslovanju društva i pravo, na osnovu zakona i drugih propisa i statuta i drugih opštih akata društva, da ostvare svoje interese.

(3) Pravo potencijalnih investitora je da imaju blagovremene i pouzdane informacije vezane za poslovanje društva i vlasničko učešće u društvu.

(4) Pravo na naknadu predsjedniku i članovima nadzornog odbora i drugim licima ostvaruje se, u skladu sa politikom naknada društva. Politiku naknada donosi skupština dioničara na prijedlog odbora za naknade. Politika naknada društva zasniva se na procjeni obima zadataka, rada predsjednika i svakog člana organa društva, kao i organa društva u cjelini ili drugog lica, te finansijskog stanja društva, ekonomskog okruženja društva i drugog što opredjeljuje visinu naknade.

ODJELJAK C. SUKOB INTERESA

Član 7. (lični interes)

(1) Lica koja imaju lični interes u društvu dužna su da se u svojim poslovima rukovode interesom društva i njegovih dioničara, u skladu sa zakonom, drugim propisima i ovim pravilima.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da svoje poslove izvršavaju u skladu sa razumnim uvjerenjem da djeluju u najboljem interesu društva, pri čemu svoju procjenu treba da zasnivaju na pouzdanim informacijama i mišljenjima.

(3) Lica iz stava 1. ovog člana ne smiju da iskorištavaju poslovne mogućnosti društva za sebe ili za povezana lica, niti smiju da u vezi sa izvršavanjem svojih dužnosti zahtijevaju ili prime za sebe ili neko drugo lice nedozvoljene koristi od trećih lica, niti da im odobre neopravdane ili nezakonite pogodnosti.

Član 8.

(posebni slučajevi ličnog interesa)

Sukob interesa između lica koje ima lični interes i društva postoji, pored slučajeva predviđenih zakonom i drugim propisima, i kada:

- a) lice koje ima lični interes ili lice povezano s njim ima lični interes suprotan društvu;
- b) lice koje ima lični interes je direktno ili indirektno angažovano u drugom društvu koje ima konkurentsku djelatnost.

Član 9.

(zabrane)

(1) Članovi nadzornog odbora, odbora za reviziju i uprave i zaposleni u društvu ne smiju primati novac, poklone ili druge pogodnosti za sebe ili bilo koje drugo lice, niti trećim licima omogućavati bilo koje nezakonite pogodnosti.

(2) Članovi nadzornog odbora, odbora za reviziju i uprave ne smiju, pri obavljanju svojih dužnosti, zahtijevati niti prihvatati od trećih lica plaćanja, niti bilo koje druge pogodnosti za sebe niti za bilo koje drugo lice, niti davati trećim licima nezakonite prednosti na osnovu kojih ta lica mogu steći korist.

Član 10.

(obavještavanje)

Član nadzornog odbora, odbora za reviziju i uprave dužan je da obavijesti nadzorni odbor o svakom sticanju i otuđenju vrijednosnih papira, bilo kojeg emitenta, najkasnije naredni radni dan od dana sticanja odnosno otuđenja.

Član 11.

(provjere)

(1) Nadzorni odbor bi trebao da vrši redovnu godišnju provjeru nezavisnosti svojih članova, članova odbora za reviziju i članova uprave i u tom smislu ima pravo da od svakog člana traži dostavljenje potrebnih podataka.

(2) Kod ocjenjivanja nezavisnosti člana nadzornog odbora, odbora za reviziju ili uprave trebali bi se uzeti u obzir i njegovi porodični odnosi, članstva u drugim organima u istom društvu, kao i odnosi sa drugim licima koja se ne smatraju nezavisnim, te druge veze, interesi i okolnosti koje bi mogle uticati na nezavisnost tog lica.

Član 12.

(obavještavanje nadležnog organa)

Lice iz člana 7. stav 1. ovih pravila je dužno da bez odlaganja obavijesti nadležni organ društva o postojanju sukoba interesa između njega i društva, a kod razmatranja tog pitanja to lice ne može da učestvuje u raspravi i odlučivanju po tom pitanju.

Član 13.

(izvještaj nadzornog odbora za skupštinu)

Ako je član uprave ili nadzornog odbora i odbora za reviziju bio u sukobu interesa, u izvještaju nadzornog odbora za skupštinu na kojoj se razmatra godišnji izvještaj o poslovanju društva obavezno se navodi i podatak o tome i kako se je postupilo.

Član 14.

(uređenje sukoba interesa)

Društvo može svojim općim aktom urediti sukob interesa.

ODJELJAK D. SKUPŠTINA DIONIČARA

Član 15. (zakazivanje skupštine)

(1) Skupština dioničara zakazuje se kada je to određeno zakonom, drugim propisima i statutom društva i kada se ocijeni da je to u najboljem interesu društva i njegovih dioničara. Skupština može biti, u skladu sa zakonom, redovna i vanredna.

(2) Statutom društva uređuje se način pripreme skupštine i objavljivanje obavještenja o sazivanju skupštine, u skladu sa zakonom.

Član 16. (mjere za održavanje skupštine)

(1) Statutom društva određuju se mjere koje je nadzorni odbor dužan preduzeti u cilju uspješnog održavanja skupštine, a naročito:

a) određivanje mjesta održavanja skupštine koje je najdostupnije za sve dioničare, ukoliko se skupština ne održava u mjestu sjedišta društva;

b) postavljanje jasno vidljivih obavještenja u poslovnim prostorijama društva;

c) drugo, što doprinosi uspješnom održavanju skupštine.

(2) Predsjednika skupštine biraju prisutni dioničari na skupštini većinom glasova.

Član 17. (objavljivanje)

(1) Obavještenje o dopuni dnevnog reda skupštine, u smislu člana 231. ZPD- a, mora se objaviti u istim dnevnim novinama u kojima je objavljeno i obavještenje o sazivanju skupštine.

(2) Otvoreno dioničko društvo dužno je obavještenje o sazivanju skupštine i dopunu, ukoliko je bilo, objavljuje i na svojoj internet stranici.

(3) Ako je održavanje skupštine zakazano van mjesta sjedišta društva, obavještenje o sazivanju skupštine i dopuna, ukoliko je bilo, mora biti u istom roku upućeno svim dioničarima preporučenim pismom, faksom ili elektronskom poštom, na adresu iz člana 229. stav 5. ZPD- a.

Član 18. (odluke)

(1) Prijedlog tačke dnevnog reda odnosno odluke po toj tački dnevnog reda treba da sadrži i pravni osnov i propisanu većinu za donošenje odluke.

(2) Prijedlozi odluka i drugi materijali o kojima će dioničari glasati treba da budu besplatno raspoloživi prostorijama društva.

(3) Otvoreno dioničko društvo može u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine objaviti na svojoj internet stranici sve odluke koje su donešene na skupštini.

Član 19. (pravo učešća u radu i odlučivanju skupštine)

(1) Pravo učešća u radu i odlučivanju skupštine društva dioničar može ostvariti lično ili putem punomoćnika.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, pravo odlučivanja na skupštini otvorenog dioničkog društva, dioničar može ostvariti glasanjem putem popunjenih i potpisanih glasačkih listića dostavljenih društvu putem pošte, faksa ili e- maila prije datuma održavanja skupštine (u daljem tekstu: glasanje u odsustvu), u slučajevima, pod uslovima i na način utvrđen statutom društva, u skladu sa zakonom i odredbama ovih pravila.

(3) Pravo odlučivanja glasanjem putem popunjenih i potpisanih glasačkih listića dostavljanjem društvu putem e-maila može se koristiti u skladu sa zakonom kojim se reguliše elektronski potpis.

Član 20.

(prava dioničara koji glasaju o odsustvu)

- (1) Za dioničare koji glasaju u odsustvu smatra se da su lično prisutni na sjednici i to samo u dijelu sjednice na koji su se njihovi glasovi u odsustvu odnosili.
- (2) Dioničar koji glasa u odsustvu može svoj glas da povuče najkasnije do trenutka glasanja o tom pitanju na skupštini.
- (3) U slučaju ličnog glasanja dioničara na skupštini ili glasanja putem punomoćnika smatra se da je povučeno dato glasanje u odsustvu.

Član 21.

(postupanje dioničara i društva kod glasanja u odsustvu)

- (1) U slučaju iz člana 19. stav 2. ovih pravila, dioničari mogu, najkasnije u roku od tri dana od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine u dnevnim novinama, pismenim putem obavijestiti društvo da žele pravo odlučivanja na skupštini ostvariti glasanjem u odsustvu.
- (2) Društvo je dužno u roku od dva dana od dana prijema obavijesti dioničara iz stava 1. ovog člana, dostaviti dioničaru na adresu iz liste dioničara iz člana 229. stav 5. ZPD- a putem pošte, faksa ili elektronske pošte izvještaje i prijedloge svih odluka po pitanjima koja su uvrštena u dnevni red skupštine i glasačke listiće, a dioničar može dostaviti popunjene glasačke listiće najkasnije 3 dana prije dana održavanja skupštine.
- (3) Na glasačke listiće dostavljene od strane dioničara putem pošte ili faksa sekretar društva ili drugo ovlašteno lice stavlja datum kad su zaprimljeni i potpis, a u slučaju da su glasački listići upućeni putem elektronske pošte oni se izlistavaju i na njih se stavlja datum i potpis kao kod dostavljanja putem pošte ili faksa.

Član 22.

(otkazivanje i prekid skupštine)

- (1) Zakazana skupština može se otkazati prije njenog održavanja, na način i pod uslovima predviđenim statutom društva.
- (2) Otkazivanje skupštine objavljuje se na isti način kao i sazivanje, s tim da se obavještenje mora objaviti najmanje 3 dana prije dana održavanja skupštine.
- (3) U slučaju prekida skupštine iz člana 233. stav 7. ZPD- a, za nastavak skupštine se ne može mijenjati dnevni red.

Član 23.

(prijavljivanje za skupštinu)

- (1) Skupštini društva mogu prisustvovati dioničari ili punomoćnici dioničara koji su se prijavili odboru za glasanje na način i u roku određenom statutom društva, u skladu sa zakonom.
- (2) Način prijavljivanja za skupštinu iz stava 1. ovog člana mora biti jednako dostupan svim dioničarima.

Član 24.

(punomoć za skupštinu)

- (1) Punomoć za skupštinu daje se nakon objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine.
- (2) Jedno lice može putem punomoći zastupati jednog ili više dioničara pod uvjetima određenim zakonom i ovim pravilnikom.
- (3) Jednog dioničara na skupštini može zastupati samo jedan punomoćnik.
- (4) Članovi uprave, nadzornog odbora, odbora za reviziju i zaposlenici društva za upravljanje investicijskim fondovima ne mogu biti punomoćnici dioničara investicijskog fonda kojim to društvo upravlja.

Član 25.

(postupanje skrbnika)

- (1) Ovlašteni učesnik koji ima dozvolu Komisije za obavljanje poslova skrbništva nad vrijednosnim papirima (u daljnjem tekstu: Skrbnik) i koji zastupa jednog ili više dioničara, dužan je prije skupštine tražiti upute i glasati u skladu sa uputama datim u punomoći od strane dioničara. Uz traženje uputa Skrbnik je dužan dostaviti dioničaru iskaz sa informacijama za skupštinu koji se daje u aneksu ovih pravila i čini njegov sastavni dio, izuzev ako ga dioničar ne oslobodi te obaveze. Skrbnik ima pravo

pristupa informacijama i dokumentaciji za skupštinu kao dioničar kojeg zastupa, u skladu sa odredbama ZPD- a i ovih pravila.

(2) Skrbnik zastupa vlasnika dionica- dioničara na skupštini društva na osnovu punomoći koju je od njega dobio u skladu sa zakonom, ovim pravilima i drugim propisima i koja obavezno sadrži njegov broj dionica kod emitenta.

(3) Ukoliko Skrbnik kojem je data punomoć ne dobije nikakve upute on je dužan glasati u skladu sa razumnom prosudbom najboljeg interesa dioničara.

(4) Stav 1.- 3. ovog člana primjenjuje se i na udruženje sa svojstvom pravnog lica osnovano i registrovano radi udruživanja i zastupanja dioničara, kao i na člana uprave i nadzornog odbora društva koji namjerava zastupati dioničare tog društva.

Član 26.

(lica koja pribavljaju punomoći)

Lice koje pribavlja punomoći od jednog ili više dioničara koji pojedinačno imaju manje od 5 % dionica s pravom glasa dužno je svim tim dioničarima dostaviti istovremeno i obavještenje sa sljedećim podacima:

- a) način i vrijeme komunikacije sa dioničarem;
- b) razlozi zbog kojih se traži punomoć;
- c) naznaku da punomoć može sadržavati uputu punomoćniku za glasanje o pojedinim pitanjima na dnevnom redu skupštine, a u suprotnom da se obavezuje da glasa u skladu sa razumnom prosudbom najboljeg interesa dioničara;
- d) način obavještanja dioničara o održanoj skupštini i glasanju; i
- e) drugo bitno za punomoć.

Član 27.

(važenje uputa)

Upute koje su date u punomoći za određenu skupštinu na kojoj se ne ostvari kvorum važe i kod ponovno sazvane skupštine ukoliko punomoć nije opozvana na način predviđen zakonom.

Član 28.

(obaveze punomoćnika)

Ako punomoćnik ne postupi po uputstvu za glasanje dioničara, dužan je, odmah po završetku skupštine, da obavijesti dioničara o tome kao i o razlozima zbog kojih je tako postupio.

Član 29.

(institucionalni investitori)

- (1) Institucionalni investitori u svojstvu dioničara dužni su da postupaju u najboljem interesu svojih ulagača.
- (2) Institucionalni investitori su dužni da najmanje jednom u tri mjeseca, ili u drugom roku ukoliko je propisan, na svojoj internet stranici objave kako su glasali na skupštinama društava iz svog portfelja.

Član 30.

(ovlaštenici na dionici)

- (1) Ako na dionici ima više ovlaštenika, oni mogu prava iz dionice ostvariti samo preko zajedničkog zastupnika.
- (2) Za obaveze iz dionice svi ovlaštenici odgovaraju kao solidarni dužnici.
- (3) Ako društvo treba dioničaru izjaviti volju, a ovlaštenici na dionici ne odrede zajedničkog zastupnika, dovoljno je da je volja očitovana jednom ovlašteniku.

Član 31.

(odbor za glasanje)

- (1) Članovi odbora za glasanje ne mogu biti lica koja su članovi uprave ili nadzornog odbora društva kao ni lica koja posjeduju 5% ili više dionica s pravom glasa društva i lica povezana sa njima.
- (2) Odbor za glasanje dužan je da prije početka skupštine:
 - a) sačini spisak prisutnih dioničara, zastupnika dioničara i njihovih punomoćnika;
 - b) utvrdi valjanost punomoći;

- c) ustanovi identitet dioničara i njihovih punomoćnika;
 - d) utvrdi ukupan broj glasova za svaku tačku dnevnog reda;
 - e) utvrdi broj glasova svakog dioničara i svakog punomoćnika za svaku tačku dnevnog reda.
- (3) Za vrijeme održavanja skupštine odbor za glasanje utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja.
- (4) Nakon održane skupštine odbor za glasanje predaje glasačke listiće arhivi društva na čuvanje, te sastavlja pismeni izvještaj o svom radu potpisan od strane svih članova odbora.
- (5) Pored poslova iz st. 1. do 4. ovog člana, odbor za glasanje vrši i druge poslove vezane za glasanje na skupštini, u skladu sa statutom društva.
- (6) Član odbora za glasanje koji odbije da potpiše izvještaj iz stava 3. ovog člana dužan je da da obrazloženje, koje čini sastavni dio izvještaja.
- (7) U slučaju spriječenosti ili odsustva član/članova odbora za glasanje, skupština može izabrati drugog člana/članove.

Član 32.
(čuvanje dokumentacije)

Dokumentacija vezana za sazivanje i održavanje skupštine, izuzev dokumentacije iz člana 242. ZPD-a, čuva se u rokovima i na način kako je to određeno propisima o arhivskoj građi i registratorskom materijalu.

Član 33.
(troškovi skupštine)

Troškove u vezi sa sazivanjem i održavanjem skupštine snosi društvo, ukoliko zakonom ili drugim propisom nije drugačije određeno.

ODJELJAK E. NADZORNI ODBOR

Član 34.
(vršenje ovlaštenja)

Nadzorni odbor vrši svoja ovlaštenja sadržana u zakonu, drugom propisu, ovim pravilima i statutu društva, na osnovu blagovremenih i potpunih informacija.

Član 35.
(broj i kompetentnost članova)

- (1) Broj članova nadzornog odbora određuje se statutom društva s tim da taj broj mora biti neparan.
- (2) Nadzorni odbor bi trebao da ima članove koji poznaju djelatnost društva, kao i da su dovoljno stručni da obavljaju tu dužnost.

Član 36.
(kriteriji za imenovanje nadzornog odbora)

- (1) Statutom otvorenog dioničkog društva mogu se odrediti kriteriji za imenovanje u nadzorni odbor.
- (2) Kao kriterije za imenovanje društvo u statutu se može predvidjeti da kandidat za člana nadzornog odbora: nije povezan poslovno ili na neki drugi način sa dioničarem koji ima značajan uticaj u društvu; u posljednje tri godine nije bio član uprave društva; u posljednje tri godine ni on ni članovi njegove uže porodice nisu bili zaposleni u društvu; nije vlasnik više od 10 % dionica ili udjela, direktno ili indirektno, u licu koje je isplatilo ili primilo isplate od društva; ne prima bilo kakvu finansijsku naknadu od društva osim naknade za svoje članstvo u nadzornom odboru; nije značajan dobavaljač ni klijent društva, zaposleni, ni član nekog organa upravljanja takvog dobavljača ili klijenta ili nekog drugog društva iz iste djelatnosti; nije vršio reviziju u društvu; nema druge, materijalno značajne, ugovorne odnose sa društvom; nema nikakvog interesa ni poslovnih i drugih odnosa za koje bi se moglo smatrati da značajno utiču na njegovu sposobnost da postupa u najboljem interesu društva itd.
- (3) Pod članovima uže porodice u smislu stava 2. ovog člana podrazumjevaju se bračni drug, roditelji i djeca člana nadzornog odbora.
- (4) Društvo može statutom predvidjeti da se jedan član nadzornog odbora bira od predstavnika zaposlenika društva.

Član 37.

(izjava o prihvatanju kandidature)

Kandidat za člana i predsjednika nadzornog odbora u izjavi o prihvatanju kandidature iz člana 249. stav 3. ZPD- a istovremeno navodi i da li u zakonu ili drugom propisu postoje smetnje za njegovo imenovanje.

Član 38.

(mandat)

Mandat predsjedniku i članovima nadzornog odbora u skladu sa zakonom.

Član 39.

(potreban dokumentacija i informacije za imenovanje)

Prijedlog kandidata za člana nadzornog odbora mora sadržavati potrebne informacije i dokumentaciju koja se odnosi na ispunjavanje uslova predviđenih zakonom, drugim propisima i statutom društva.

Član 40.

(razrješenje)

(1) Ako za vrijeme trajanja mandata predsjednik ili član nadzornog odbora prestane ispunjavati uslove za imenovanje, dužan je da o tome bez odlaganja obavijesti nadzorni odbor i upravu društva.

(2) Predsjednik i član nadzornog odbora može biti razrješen i prije isteka mandata, u skladu sa zakonom i statutom društva.

(3) Kada se ne razrješava cijeli nadzorni odbor, predsjednik ili član nadzornog odbora nije razriješen ako je broj dionica „protiv“ njegovog razrješenja jednak ili veći od broja dionica koje je dobio prilikom imenovanja cijelog nadzornog odbora.

Član 41.

(dužnosti predsjednika nadzornog odbora)

Predsjednik nadzornog odbora: utvrđuje dnevni red i predsjedava sjednicama nadzornog odbora, nadgleda cjelokupan rad nadzornog odbora i njegovih komisija, stara se da ostali članovi dobiju sve informacije neophodne za izvršavanje svojih obaveza, organizuje program usavršavanja članova nadzornog odbora, osigurava da članovi nadzornog odbora imaju dovoljno vremena za konsultacije i donošenje odluka, predstavlja nadzorni odbor, stara se o sprovođenju odluka nadzornog odbora kao i izvršenju njegovog programa rada, te vrši druge poslove u skladu sa statutom i drugim opštim aktima društva.

Član 42.

(kvorum)

(1) Za održavanje sjednice nadzornog odbora potreban je kvorum od dvije trećine ukupnog broja članova.

(2) U slučaju da dvije trećine ne predstavlja cijeli broj, dvije trećine se zaokružuje na prvi veći cijeli broj, ako statutom društva nije drugačije određeno.

Član 43.

(nadgledanje rada uprave)

Nadgledanje rada uprave i poslovanja društva od strane nadzornog odbora podrazumijeva pokretanje svih postupaka i preduzimanje mjera, u skladu sa zakonom, u cilju zaštite interesa društva.

Član 44.

(postupanje članova nadzornog odbora)

Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su u vršenju svojih obaveza postupati savjesno odnosno sa potrebnom pažnjom, u skladu sa zakonom i drugim propisima, kao i lojalno prema društvu, a u interesu društva i njegovih dioničara.

Član 45.

(savjesno postupanje)

(1) Savjesno postupanje i postupanje sa potrebnom pažnjom predsjednika i članova nadzornog odbora iz člana 44. ovih pravila obuhvata:

- a) redovno prisustvovanje sjednicama nadzornog odbora i inače savjesno vršenje obaveza;
- b) utvrđivanje kriterija za izbor i razmatranje i ocjena rada odgovornih lica u društvu i postupanje po predstavkama protiv tih lica;
- c) zaključenje ugovora sa upravom društva kojim se osigurava da uprava društva obavlja svoje dužnosti savjesno i u najboljem interesu društva;
- d) razrješenje uprave u slučaju da svoje dužnosti vrši suprotno zakonu, ovim pravilima, zaključenom ugovoru sa nadzornim odborom, statutu i drugim aktima društva;
- e) ustanovljavanje pravila radi sprečavanja sukoba interesa, prevarnog postupanja, zloupotrebe ili lošeg upravljanja;
- f) osiguravanje da podaci o naknadi i bilo kojem drugom primanju članova uprave, odbora za reviziju i članova nadzornog odbora budu dostupni nadležnim organima društva;
- g) ustanovljavanje pravila i procedura radi sprečavanja zloupotreba povlaštenih informacija;
- h) sprečavanje, u slučajevima propisanim zakonom i statutom društva, kada to nije u najboljem interesu društva i svih dioničara, kupovine, prodaje, zamjene, uzimanja u lizing i drugih transakcija imovinom, direktno ili posredstvom povezanih društava u toku poslovne godine;
- i) nadziranje procesa objavljivanja informacija kao i komunikacije sa dioničarima i omogućavanje većeg učešća dioničara na skupštini, te osiguravanje jednakog tretmana dioničara odnosno onemogućavanje davanja prednosti dioničarima koji imaju značajan uticaj u društvu u odnosu na ostale dioničare.

Član 46.

(lojalno postupanje)

Lojalno postupanje predsjednika i članova nadzornog odbora prema društvu iz člana 44. ovih pravila obuhvata:

- a) dostavljanje izvještaja drugim članovima nadzornog odbora o svojim transakcijama koje se odražavaju na interes društva i dioničara;
- b) obavještanje o članstvu u nadzornom odboru, odboru za reviziju ili upravi drugog društva;
- c) dostavljanje izvještaja o konkurenciji i sukobu interesa sa društvom, kada je to obaveza u skladu sa zakonom, ovim pravilima i statutom društva;
- d) dostavljanje izvještaja koji mogu biti od uticaja na odluke organa društva, odnosno na rad, poslovanje i interese društva i njegovih dioničara;
- e) suprotstavljanje i izbjegavanje nametanja ličnih interesa ili interesa drugih lica suprotno razumnoj prosudbi najboljeg interesa društva i njegovih dioničara;
- f) ne učestvovanje u kupovini dionica društva pod uslovima koji nisu ponuđeni drugim licima;
- g) uzdržavanje od predlaganja ukidanja prava preče kupovine ili izdavanja dionica pod uslovima koji nisu isti za postojeće dioničare na osnovu nedosljednosti i pristrasnosti, suprotno interesima društva u cjelini ili dioničara kao grupe;
- h) postupanje u skladu sa zakonom, ovim pravilima i drugim propisima.

Član 47.

(prisustvo na sjednicama)

Ako neki član nadzornog odbora neopravdano nije bio prisutan na više od jedne trećine sjednica u toku jedne godine, o tome se obavezno obavještava skupština dioničara.

Član 48.

(naknada nadzornom odboru)

Vrsta i visina naknade koja je isplaćena nadzornom odboru u prethodnoj poslovnoj godini sastavni je dio izvještaja o godišnjem poslovanju društva. Naknada se prikazuje u ukupnom iznosu i po pojedinim osnovima.

Član 49.

(etički kodeks)

(1) Nadzorni odbor može donijeti etički kodeks za upravu društva kojeg se je uprava dužna pridržavati.

(2) Etičkim kodeksom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se standardi koji se odnose na profesionalno i stručno obavljanje poslova uprave, njenu odgovornost, sukob interesa, poslovne tajne, povlaštene informacije, konkurenciju i druga pitanja od značaja za pravilno i efikasno upravljanje društvom.

ODJELJAK G. UPRAVA

Član 50.

(imenovanje i razrješenje uprave)

- (1) Uprava društva imenuje se, razrješava, te vrši poslove u skladu sa zakonom, ovim pravilima, statutom društva, drugim aktima društva i ugovorom o angažmanu.
- (2) U vršenju svojih ovlaštenja uprava je dužna djelovati u najboljem interesu društva i dioničara.
- (3) Uprava je dužna nadzornom odboru društva osigurati blagovremene, pouzdane i detaljne informacije, posebno vezano za događaje koji mogu značajno uticati na uspješnost poslovanja društva.

Član 51.

(uređenje rada uprave)

- (1) Rad uprave društva, u slučaju da se sastoji od direktora i jednog ili više izvršnih direktora, uređuje se općim aktom.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana općim aktom uređuju se pitanja vezana za rad, odlučivanje, vođenje zapisnika i druga pitanja od značaja za rad uprave.
- (3) Uprava društva obavezno održava sjednicu kada to traži nadzorni odbor, u kojem slučaju predsjednik nadzornog odbora prisustvuje sjednici.

Član 52.

(shodna primjena propisa i drugih akata)

Na rad, obaveze i odgovornost, naknade za upravu za vršenje dužnosti iz svog djelokruga, pored zakona, shodno se primjenjuju i odredbe ovih pravila koje se odnose na nadzorni odbor, odredbe statuta društva i ugovora o angažmanu člana uprave.

ODJELJAK H. ODBOR ZA REVIZIJU I VANJSKI REVIZOR

Član 53.

(imenovanje)

- (1) Odbor za reviziju čine predsjednik i najmanje 2 člana. Sastav, broj članova i način rada odbora za reviziju određuje se statutom društva.
- (2) Predsjednika i članove odbora za reviziju imenuje skupština društva na prijedlog nadzornog odbora odnosno dioničara ili grupe dioničara s najmanje 5 % dionica s pravom glasa.
- (3) Predsjednik i član odbora za reviziju ne može biti lice koje ima lični interes u društvu, izuzev naknade po osnovu te funkcije.
- (4) Prijedlog kandidata za člana odbora za reviziju mora sadržavati potrebne informacije i dokumentaciju koja se odnosi na ispunjavanje uslova predviđenih zakonom, drugim propisima i statutom društva.

Član 54.

(poslovi)

Pored poslova iz čl. 273. i 274. ZPD- a, odbor za reviziju, ukoliko je to predviđeno statutom društva, prati obim i rezultate vanjske revizije i istu usmjerava, ukazuje na rizike koji bi eventualno mogli uticati na uspješnost poslovanja društva, prati poštovanje standarda upravljanja društvom i obavještava nadležne organe u društvu o utvrđenom i prijedlozima, predlaže mjere u cilju smanjenja finansijskih i drugih rizika.

Član 55.

(shodna primjena Pravila i drugih akata)

Na rad i odgovornost predsjednika i članova odbora za reviziju za vršenje dužnosti iz svoje nadležnosti, shodno se primjenjuju odredbe ovih pravila koje se odnose na nadzorni odbor, odredbe statuta društva i ugovora zaključenog sa društvom.

Član 56.
(naknada)

Predsjednik i članovi odbora za reviziju imaju pravo na naknadu za svoj rad u odboru.

Član 57.
(vanjski revizor)

(1) Nadzorni odbor predlaže vanjskog revizora na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja odbora za reviziju.

(2) Ako nadzorni odbor ne prihvati mišljenje odbora za reviziju, dužan je u svom prijedlogu da navede mišljenje odbora za reviziju i razloge neprihvatanja tog mišljenja.

(3) Ukoliko se predlaže promjena vanjskog revizora, obavezno se navodi razlog za tu promjenu.

(4) Uz prijedlog vanjskog revizora nadzorni odbor prilaže i izjavu vanjskog revizora o postojanju veze između revizora i društva i/ili člana bilo kojeg organa društva, kao i sve usluge, izuzev revizije, koje je u prethodnih pet godina vanjski revizor izvršio za društvo (očitovanje o nezavisnosti).

ODJELJAK I. PRAVA NOSILACA MATERIJALNIH INTERESA

Član 58.
(obaveze društva)

(1) Društvo treba da preduzima odgovarajuće mjere na zaštiti prava nosilaca materijalnih interesa (zaposleni, povjerioci, klijenti, dobavljači) u društvu i u tom smislu da osigura transparentne i kvalitetne odnose društva i nosilaca materijalnih interesa.

(2) U odnosima sa nosiocima materijalnih interesa, društvo ostvaruje svoja prava na fer principima tržišnog poslovanja i ispunjava svoje obaveze na odgovoran način, čime se osigurava dugoročan prosperitet društva i njegovih dioničara.

Član 59.
(prava)

Nosioci materijalnih interesa treba da budu u mogućnosti da iznose svoje stavove i prigovore u pogledu nezakonitih postupaka od strane odgovornih lica u društvu, a njihova prava zbog toga ne mogu biti dovedena u pitanje.

Član 60.
(vlasnici obveznica)

(1) Vlasnici obveznica mogu, ukoliko je to predviđeno statutom društva i/ili prospektom, radi zaštite svojih interesa razmatrati određena pitanja na skupštini vlasnika obveznica određene emisije.

(2) Skupštinu čine svi registrirani vlasnici obveznica određene emisije. Svaka obveznica nosi jedan glas na skupštini.

(3) Pravo sazivanja skupštine imaju svi vlasnici obveznica koji raspolažu s najmanje 10 % glasova.

(4) Odluke se donose kvalificiranom većinom, koju čine vlasnici obveznica s više od 75% glasova.

(5) Skupština može imati sljedeća ovlaštenja:

a) proglasiti slučaj povrede obaveze društva;

b) donijeti odluku o preduzimanju mjera prisilne naplate;

c) donijeti odluku o izmjeni uslova iz prospekta, u saglasnosti sa društvom.

(6) Skupštinom predsjedava lice izabrano većinom glasova na početku zasjedanja, a saziva se i radi shodno odredbama ZPD- a koje se odnose na sazivanje i rad skupštine dioničara.

(7) Odluke skupštine obvezujuće su za sve vlasnike obveznica.

(8) Troškove održavanja skupštine snose pro rata vlasnici obveznica, a regresiraju se od društva.

ODJELJAK J. RIZICI, UPRAVLJANJE RIZICIMA I INTERNA KONTROLA

Član 61.
(utvrđivanje rizika poslovanja)

(1) Društvo svojim općim aktom može urediti pitanja u vezi utvrđivanja rizika poslovanja i upravljanja tim rizicima.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, društvo polazi od sljedećih principa:

- a) postavljanje ciljeva i upravljanje rizicima koji ugrožavaju postizanje tih ciljeva;
- b) instrumenti kojima se upravlja rizicima su: interna kontrola, transfer rizika trećoj strani, podjela rizika i povlačenje iz rizičnih poslova;
- c) efikasna interna kontrola pretpostavlja da je društvo odredilo svoje poslovne ciljeve, identifikovalo i ocijenilo rizike koji ugrožavaju postizanje tih ciljeva, formiralo i u praksi provelo internu kontrolu koja će upravljati tim rizicima, te nadzirati i obavljati reviziju tih sistema kontrole;
- d) uprava društva treba da daje posebnu godišnju ocjenu o rizicima za društva čije su dionice uvrštene u trgovanje na berzi i drugo uređeno javno tržište, a naročito ako se takva ocjena traži aktima tih tržišta;
- e) ocjena o rizicima trebala bi da obuhvati: promjene u prirodi i obimu značajnih rizika, sposobnost društva da efikasno reaguje na promjene, kvalitet redovnog procesa pregleda interne kontrole i slučajevi propusta interne kontrole;
- f) uprava društva bi trebala da objavljuje kako je uspostavljen sistem interne kontrole u društvu sa ocjenom uspješnosti, iz kojeg dioničari trebaju dobiti informaciju o upravljanju društvom;
- g) ocjena uspješnosti bi trebala da obuhvati sljedeće: posvećuje li se potrebna pažnja internoj kontroli; da li su rizici usko definisani; postoji li stalan proces kojim se prati, ustanovljava, ocjenjuje i upravlja rizicima; kolika je vjerovatnost da se neki od predviđenih rizika dogodi i koliki uticaj može imati i dr.

Član 62.
(interna kontrola)

Interna kontrola se organizira u cilju sveobuhvatne i konstantne kontrole rada i poslovanja društva;

ODJELJAK K. DIVIDENDA

Član 63.
(donošenje odluke)

Društvo može isplatiti dividendu na svoje dionice po godišnjem izvještaju ili u drugo vrijeme, u skladu sa zakonom i statutom društva.

Član 64.
(posljedice donošenja odluke)

Poslije donošenja odluke o isplati dividende dioničar kome ona treba da bude isplaćena postaje povjerilac društva za iznos pripadajuće dividende.

Član 65.
(način isplate)

Dividenda se može plaćati u novcu i dionicama društva.

Član 66.
(sadržaj odluke o isplati)

Odluka o isplati dividende sadrži: iznos dividende, datum na koji se sačinjava lista dioničara za isplatu dividende, datum isplate i odredbu o načinu i roku objavljivanja obavještenja o isplati dividende, te roku za isplatu dividende.

ODJELJAK L. DRUGA PRAVA I OBAVEZE DIONIČARA I DRUGIH LICA

Član 67.
(vršenje prava i sudska zaštita)

(1) Dioničari vrše svoja prava i obaveze u skladu sa zakonom, ovim pravilima, drugim propisima i statutom društva.

(2) Dioničar ima pravo sudske zaštite u svim slučajevima predviđenim zakonom, koja se ne može isključiti statutom ili drugim općim aktima društva.

Član 68.

(slobodan promet dionica)

Društvo ne može ograničiti prava dioničara u vezi sa prometom dionica, izuzev u slučajevima predviđenim zakonom ili drugim propisom.

Član 69.

(dodatna obavještenja)

(1) Statutom i drugim općim aktima društva mogu se, pored predviđenog zakonom, ovim pravilima i drugim propisima, odrediti i dodatna obavještanja o svim bitnim podacima u vezi sa radom i poslovanjem društva, s tim da te informacije budu jednako dostupne svim dioničarima i zainteresovanim licima.

(2) O svakom netačnom, neblagovremnom i nepotpunom obavještanju kao i o odbijanju pristupa informacijama dioničaru ili zainteresovanom licu koje se odnosi na rad i poslovanje društva, uprava društva dužna je bez odlaganja obavijestiti nadzorni odbor.

Član 70.

(objavljivanje informacija)

Društvo može, pored propisanog zakonom i drugim propisima, da osigura objavljivanje informacija i o: razvojnim planovima, kretanju i promjenama zarada, zaštiti i sigurnosti na radu, ciljevima društva, većinskim vlasnicima, članovima uprave i nadzornog odbora, raspodjeli dobiti, osnivanju drugih pravnih lica, politici upravljanja društvom, predvidivim materijalnim faktorima rizika i mehanizmima za upravljanje rizikom (ukoliko se ne radi o poslovnoj tajni), ostavkama i razrješenjima članova uprave, odbora za reviziju i nadzornog odbora i razlozima za to, raspodjeli dobiti i dr.

Član 71.

(glasine)

U slučaju da se u javnosti pojave različite glasine u vezi sa poslovanjem društva, društvo treba da izda obavještenje za javnost kojim bi potvrdilo ili negiralo te glasine.

Član 72.

(transakcije i vlasničko učešće)

(1) Predmet posebno detaljnog objavljivanja mogu da budu transakcije sa poveznim pravnim licima.

(2) Predmet objavljivanja može da bude i spisak društava u kojima društvo ima vlasničko učešće preko 10 %, uz objavu naziva i sjedišta tih društava te postotka učešća.

Član 73.

(obaveza objavljivanja)

Društvo koje je objavilo bilo koje informacije u inostranstvu dužno ih je objaviti na isti način i u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 74.

(dodatni sadržaj godišnjeg izvještaja)

Društvo je dužno da u godišnjem izvještaju navede sve članove uprave, odbora reviziju i nadzornog odbora i količinu dionica društva koju imaju.

Član 75.

(zaštita od konkurencije)

Društvo i zaposleni u društvu dužni su da pripreme i poštuju procedure kojima se od konkurencije štite informacije značajne za očuvanje tržišne pozicije društva.

Član 76.

(transakcije dionicama)

Transakcije dionicama na tržištu vrijednosnih papira trebaju biti obavljene na pravičan i javan način tako da prava svih dioničara budu zaštićena.

Član 77.

(registracija vlasništva)

(1) Svaki dioničar ima pravo na sigurnu i brzu registraciju vlasništva i drugih prava koja proističu iz dionica i drugih vrijednosnih papira.

(2) Društvo je dužno da preduzme sve radnje neophodne za registraciju dionica i prava na njima po osnovu emisije dionica.

Član 78.

(određivanje cijene dionica)

Za slučaj da se cijena dionica ne može utvrditi po članu 243. st. 3. i 4. ZPD- a istu određuje sud u parničnom postupku po tužbi zainteresiranih stranaka.

Član 79.

(statusne promjene)

Zamjena dionica prilikom vršenja statusnih promjena mora biti obavljena tako da se ne ugrožavaju prava dioničara. Ta prava ne mogu biti određena izvan zamjenskog odnosa dionica pravnog prethodnika i sljednika.

Član 80.

(povjerljivost informacija)

(1) Osim u slučaju iz člana 75. ovih pravila, tokom i nakon mandata svi članovi organa društva treba da se pridržavaju povjerljivosti informacija u vezi sa radom i poslovanjem društva, a uprava društva je dužna da osigura da se i zaposlenici društva pridržavaju povjerljivosti informacija.

(2) Nadzorni odbor društva treba da donese opći akt o povjerljivim informacijama i načinu njihove zaštite.

ODJELJAK M. PROVEDBA

Član 81.

(primjena)

Odredbе ovih pravila primjenjuju se na sva dionička društva, izuzev ako posebnim zakonom za pojedina dionička društva pojedina pitanja nisu drugačije uređena.

Član 82.

(ovlaštenja Komisije)

Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Komisija) će u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima:

- a) vršiti nadzor upravljanja dioničkim društvima prema ovim pravilima;
- b) preduzeti mjere za koje je po zakonu ovlaštena;
- c) omogućiti maksimalnu transparentnost tržišta i u okviru toga na svojoj internet stranici objavljivati sve informacije kojima raspolaže i koje su joj dostupne, a od značaja su za emitente, investitore i druge učesnike na tržištu vrijednosnih papira;
- d) inicirati izmjene propisa;
- e) obavijestiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o postupanjima organa vlasti koja su štetna za društva i dioničare;
- f) razmjenjivati informacije sa svim organima u državi i izvan države, u skladu sa zakonom;
- g) osigurati objavljivanje informacija o licima koja imaju značajan materijalni interes u društvima koja su uvrštena u kotaciju na berzi;
- h) drugo u skladu sa propisima.

ODJELJAK N. KODEKS

Član 83.

(1) Berza može donijeti kodeks korporativnog upravljanja koji se primjenjuje na društva čijim se dionicama trguje na berzi, a koji ne može biti u suprotnosti sa zakonom, drugim propisima i ovim pravilima.

(2) Svako dioničko društvo može donijeti kodeks korporativnog upravljanja u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 84.

Kodeks korporativnog upravljanja je obavezan u mjeri u kojoj se to njime određuje.

ODJELJAK O. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 85.

Društva su dužna uskladiti svoje statute, druge opće akte i kodekse sa odredbama ovih pravila u roku od 6 mjeseci od dana stupanja pravila na snagu.

Član 86.

Stupanjem na snagu ovih pravila prestaje da važi Pravilnik o upravljanju dioničkim društvima („Službene novine Federacije BiH”, broj 19/10).

Član 87.

Ova pravila stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj: -----/19
Sarajevo, ----- godine

Predsjednik
Komisije za vrijednosne papire
Federacije Bosne i Hercegovine

Mr. Hasan Čelam s.r.

ANEKS PRAVILA O UPRAVLJANJU DIONIČKIM DRUŠTVIMA

Iskaz sa informacijama o skupštini dioničara

1. Naslovna strana iskaza

Informacije o skupštini: datum, vrijeme, mjesto održavanja i dnevni red skupštine.

Kvorum: podaci o kvorumu za održavanje zakazane skupštine, kao i podaci o potrebnom kvorumu za održavanje skupštine u slučaju njenog ponovnog sazivanja nakon neuspješnog sazivanja.

Glasački zahtjevi: naznaka onih tačaka dnevnog reda koje zahtijevaju posebnu-kvalifikovanu većinu za odlučivanje.

2. Godišnje informacije

Godišnji izvještaj sa analizom poslovanja društva i planovima, zajedno sa finansijskim izvještajima za tu godinu pripremljenim u skladu sa računovodstvenim standardima koji se primjenjuju u Federaciji, sa izvještajem vanjskog revizora. Finansijski izvještaji uključuju bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o toku gotovine i izvještaj o promjenama u kapitalu, zabilješke za svaki od njih, kao i detaljan prikaz bilo kojih transakcija povezanih lica koje podliježu odobrenju dioničara ili odobrenju uprave i nadzornog odbora društva, te informacije o licima koja zastupaju društvo i prokuri i druge informacije koje mogu biti zahtijevane zakonom i drugim propisima.

3. Informacije o odlukama skupštine

Informacije u pogledu transakcija povezanih lica, u smislu računovodstvenih standarda koji se primjenjuju u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i bilo koje druge informacije potrebne da omoguće dioničarima donošenje odluka utemeljenih na potpunom obavještanju, kao i informacije i obavještanje predviđeno zakonom, ovim pravilima i statutom društva, a najmanje sljedeće:

Za svako lice koje je predloženo za imenovanje:

a) Lični podaci

Navesti ime i prezime i starost svih kandidata. Naznačiti svako mjesto ili dužnost koju je imao u društvu.

b) Iskustvo

Kratko opisati poslovno i svako drugo relevantno iskustvo kandidata, uključujući glavna zanimanja kandidata i njihova zaposlenja, te ispunjavanje kriterija nezavisnosti, kada je to predviđeno kao uvjet.

c) Članstvo u odborima

Za svakog kandidata navesti druge odbore u kojima je na dužnosti.

d) Postupci

Za svakog kandidata opisati svaki od sljedećih događaja:

Bilo koji nalog, presudu ili odluku suda ili drugog organa u ili izvan Bosne i Hercegovine, kojom je osuđen za krivično djelo ili prekršaj nespojiv sa dužnošću u odboru, pet godina od dana pravosnažnosti presude, ili mu je presudom suda zabranjeno obavljanje aktivnosti u odboru.

Likvidacioni ili stečajni postupak u društvima u kojima je radio ili radi.

e) Transakcije povezanih stranaka

Opisati kratko prirodu i obuhvat bilo koje transakcije koja uključuje kandidata.

f) Evidencija o prisustvu

Ako je kandidat ranije bio član nadzornog odbora društva, navesti ukupan broj sjednica sazvanih tokom posljednje četiri godine njegove dužnosti (ili cijelog perioda njegove dužnosti ako je kraći) i broj sjednica kojima je on prisustvovao.

g) Izjava o postupanju

Ukoliko je kandidat ranije bio član odbora navesti kratak sadržaj izjave o savjesnom i lojalnom postupanju prema društvu, kao i postupanju u skladu sa zakonom.

h) Vlasništvo na dionicama

Navesti broj dionica u društvu čiji je vlasnik kandidat ili bilo koji član njegovog domaćinstva, te o mogućem sukobu interesa.

Kada je na dnevnom redu izbor članova odbora, uključiti opis prava dioničara da kumuliraju svoje glasove.

4. Razrješenje članova odbora

Ako se od dioničara traži da glasaju o razrješenju člana odbora navesti:

a) razlog za takvo razrješenje; i

b) sjednicu nadzornog odbora na kojoj je razrješenje predloženo, kao i glasanje obavljeno na toj sjednici, navodeći broj glasova "za" i broj glasova "protiv" razrješenja.

5. Naknada

U slučaju prijedloga da se odobri naknada, opis svih vrsta i iznosa naknada koje trebaju da se dobiju. Ako za članstvo u odboru kandidat prima naknadu izvan društva, navesti vrstu i iznos ove naknade.

6. Promjene u osnovnom kapitalu

Kada je dnevnim redom predviđeno donošenje odluke u vezi sa povećanjem ili smanjenjem osnovnog kapitala, opisati razloge, efekte na strukturu kapitala društva i na prava vlasnika vrijednosnih papira, sa napomenom o pravu preče kupovine.

7. Raspodjela dobiti i isplata dividende

Ako je predviđeno donošenje odluke o raspodjeli dobiti ili isplati dividende, navesti kako će se dobit raspodijeliti kao i iznos dividende. Takođe navesti kada i kako će dividenda biti isplaćena.

8. Pokriće gubitaka

Ako je predviđeno donošenje odluke o pokriću gubitka, navesti iznos i predloženi izvor pokrića, moguće alternative, efekte na bilans stanja društva, njihovu usaglašenost sa zakonom i sposobnost za isplatu dividende u budućnosti.

9. Spajanje ili pripajanje sa drugim društvom

Kada skupština odlučuje o spajanju ili pripajanju sa drugim društvom, daju se sljedeće informacije:

1. plan reorganizacije i informacije propisane zakonom,
2. finansijski izvještaji društva učesnika, kako je propisano zakonom,
3. sve druge informacije koje po zakonu moraju biti predočene dioničarima.

10. Promjena oblika, podjela ili prestanak društva

Kada skupština odlučuje o promjeni oblika, podjeli i prestanku društva daju se sljedeće informacije:

1. sažetak svakog dokumenta koji se odnosi na promjenu oblika, podjelu ili prestanak društva,
2. plan reorganizacije i drugo propisano zakonom,
3. razlozi statusne promjene,
4. objašnjenje bilo kojih značajnih razlika u pravima dioničara kao rezultata statusne promjene, ako ih ima.

11. Kupovina, prodaja, zamjena, zakup ili druge transakcije imovinom

Kada skupština odlučuje o kupovini, prodaji, zamjeni, zakupu ili drugoj transakciji imovinom, direktno ili putem supsidijarnih društava, treba:

1. opisati imovinu koja je predmet transakcije i navesti iznos vrijednosti imovine koja je predmet transakcije,
2. objasniti kako će imovina (ili prihodi) biti korištena u poslovanju društva,
3. navesti razloge za transakciju.

12. Izbor vanjskog revizora

U slučaju odlučivanja o izboru vanjskog revizora daju se sljedeće informacije:

1. firma i sjedište,
2. očitovanje vanjskog revizora o nezavisnosti od društva,
3. opis bilo kojih usluga, osim usluga revizije, koje je vanjski revizor pružao društvu tokom posljednjih pet godina i iznos primljene naknade.

Ako društvo mijenja vanjskog revizora, navesti razlog za tu promjenu.

13. Izmjene statuta

U slučaju odlučivanja o izmjenama statuta društva navodi se:

1. tekst izmjene statuta kao i rezime njihovog značenja,
2. razlozi za izmjene,
3. uticaj koji će izmjene imati na prava vlasnika vrijednosnih papira.

14. Druga pitanja o kojima odlučuju dioničari

Kada skupština odlučuje o drugim pitanjima koja nisu naprijed navedena, objasniti razloge za bilo koju predloženu radnju i dati informacije koje će dioničaru omogućiti da glasa na osnovu potpunih informacija.

Naprijed navedeno je tačan i potpun iskaz činjenica o društvu i pitanjima o kojima će se odlučivati na skupštini.

Ovlašteno lice Skrbnika ili drugog lica iz ovih pravila,
ime i prezime i potpis: _____

Obrazloženje

Zakonski osnov za donošenje Pravila sadržan je u uvodu Pravila, a obzirom da su podzakonski akti iz ove oblasti i ranije donošeni nije nužno da se to posebno obrazlaže.

Jedino što bi trebalo pojasniti u svemu ovome je zapravo razlog za donošenje Pravila. Pravilnik o upravljanju dioničkim društvima, koji bi na osnovu Pravila trebao da prestane da važi, predstavljao je objektivno dopunu ranije važećeg Zakona o privrednim društvima, tj. njime se pokušalo popuniti praznine koje je za sobom ostavio taj zakon. Istovremeno, pokušalo se je da se i OECD Principi korporativnog upravljanja ugrade u naš pravni sistem.

U međuvremenu donešen je novi Zakon o privrednim društvima, koji ima neka nova rješenja, a osim toga prestao je da važi raniji Zakon o privrednim društvima, koji je bio jedan od osnova za donošenje Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima, što svakako rezultira donošenjem novog podzakonskog akta iz ove oblasti.

Ono što je jedna od značajki ovih Pravila je to da su obimnija, sa više članova i razrada nego što je to ranije bio slučaj.

Na početku Pravila dati su ciljevi i načela (čl. 3- 6) na kojima se zapravo zasniva korporativno upravljanje. Zatim se tretira sukob interesa, kao vrlo značajan institut korporativnog prava uopće. Premda su odredbe o ovome nadomjestak za zakonska rješenja, rješenja ipak nisu tako formulirana da bi predstavljala zamjenu.

Najveći dio pravila otpada na skupštinu dioničara, što je razumljivo, jer se radi o najznačajnijem organu dioničkog društva. Pravilima su obuhvaćena sva pitanja u ovom dijelu: zakazivanje skupštine, mjere za održavanje skupštine, objavljivanje obavještenja o sazivanju skupštine, prijedlog tačaka za dnevni red, pravo učešća u radu i odlučivanju skupštine, glasanje u odsustvu, prijavljivanje za skupštinu, punomoći, ovlaštenici na dionici itd.

Obrađen je i drugi značajan organ- nadzorni odbor, što je isto tako urađeno sveobuhvatno, pa su tako uključena pitanja kao što su: kriteriji za imenovanje nadzornog odbora, dužnosti predsjednika nadzornog odbora, savjesno postupanje, lojalno postupnje, etički kodeks i dr.

Uređena su i prava nositelja materijalnih interesa (čl. 57- 59), a data rješenja su uobičajena.

Zatim se Pravilima tretiraju rizici, upravljanje rizicima, interna kontrola, dividenda.

Poseban odjeljak Pravila predstavlja odjeljak o drugim pravima i obavezama dioničara i drugih osoba. U tom smislu tretira se sudska zaštita, promet dionica, dodatna obavještenja i objavljivanja, zaštita konkurencije, registracija vlasništva i slično.

Dakle, ovim Pravilima pokušala se unaprijediti regulativa u ovoj oblasti, praćenjem rješenja u okruženju i EU regulative, što bi bio dalji korak u normativnom zaokruženju predmetne materije.